

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN BÜYÜLÜ DAYANAK: GENÇLİK EDEBİYATI

MİNE SOYSAL

Mine Soysal, Günışığı Kitaplığı'nın Genel Yayın Yönetmeni ve kendi deyimiyle gençlerin yaşamlarına dokunabilmenin, dertlerine, neşelerine tanıklık edebilmenin, onlarla düşünmenin, tartışmanın, öğrenmenin muhteşem yolculuğunda olan bir yazar... Söyleşimizde de bu yolculuğun umudu var...

Gençlik edebiyatı nedir?

Genel anlamda, öznesi genç olan edebiyattır. Gençlik edebiyatı, 12 yaş ve üstü (ortaokul) ile 15 yaş ve üstü (lise ve devami) olarak görünmez ayrımları olan iki ana okur grubunu gözetir. İlkgençliğin, gençliğin meselelerini, önceliklerini, sorunlarını konu eden, anakarakterlerini de çoğunlukla bu yaşlardan seçen edebiyat eserleridir. Bilimkurgudan tarihsel romanlara, polisiyeden çizgi romana genişleyen zengin yelpazesıyla edebiyata yaklaştıran, okumaya heveslendiren kitaplardır.

Türkiye ve dünyada gençlik edebiyatının durumu nasıl şu anda? Gelişimi nasıl?

Batılı ülkeler, 2. Dünya Savaşı sonrasında yaralarını sararken, çocuk ve gençlik edebiyatının

umudu yeşerten, yeniden kurulumu hızlandıran onarıcı gücünün, işlevinin çabuk farkına vardı. Tıpkı çocuk edebiyatında olduğu gibi gençlik edebiyatında da uzun bir süre, örtülü ya da açık mesaj vermeye, "iyi, doğru, ideal" insan yetiştirmeye hizmet etmek amacıyla klişelerle kurgulanmış kitaplar çoğunlukta idi. Ancak 90'lar doğru bu durum değişti. David Almond, Christine Nöstlinger, Philip Reeve, Zoran Drvenkar, Angela Nanetti, Walter Dean Myers gibi tüm dünyanın okuduğu yazarlar verimlerini gençlik edebiyatına odakladı. Ülkemizde de özellikle son yıllarda Müge İplikçi, Ahmet Büke, Karin Karakaşlı, Behçet Çelik, Sevgi Saygı, Osman Şahin ve Aslı Der gibi önemli kalemlerin bu alanda da eserler vermesi, genç okurun dikkatini edebiyata çekti, okumaya daha da heveslendirdi. Türkiye, çeviri ve telif kitap çeşitliliği açısından bu alanda da Batı'ya göre henüz yolun başında sayılsa da, gençlik edebiyatı editörleri parmakla gösterilecek kadar az olsa da, şimdiden son derece nitelikli koleksiyonlar oluşmuş durumda. Yakın gelecek için umut veren bir başlangıç yapıldı.

Gençlik edebiyatının önemi nedir? Kişilerin entelektüel gelişimleri nasıl sağlanır?

Ergenlik ve gençlik, insanın hem kendi içine hem de dışındaki dünyaya bakışının değiştiği, yeni anlamlar edinmeye başladığı çağlar. Yaşam yolunda ilk ciddi maceralara atıldığı bu özel dönemde soluklanmak, cesaret ve güç toplamak için sığınılacak en güvenli limanlardan biri de edebiyat. Eskiden klasiklerden başka seçenek yoktu. Oysa artık, güncel temaları, günümüzden karakterleri, hızlı kurguları ve sıradışı anlatımlarıyla genç okurun kendine yakın hissettiği, çağdaş edebiyat kitapları var. Çocuklukta ve gençlikte nitelikli edebiyatla buluşabilen ve okuma zevki edinen insanlar, kavgaya ve savaşa uzak, iletişime ve barışa yakın olabiliyorlar. Eğitim sistemi ne kadar sorunlu olursa olsun, sanata, bilime, felsefeye daha açık, daha yatkın oluyorlar.

Okurları değerlendirecek olursak genç okurlar için ne dersiniz? Gençler için yönlendirme yapılmalı mı, yoksa okuyacaklarını kendileri mi seçmeli?

Gençlik her konuda olduğu gibi,